



URZĄD MIEJSKI
w Łobzie
BIURO RADY MIEJSKIEJ
ul. Niepodległości 13, 73-150 Łobez
tel. 91 397 30 86

mp. 08.03.2024 r.

Centrum Usług Społecznych w Łobzie
ul. Niepodległości 13
73-150 Łobez
e-mail: mgopslobez@op.pl
Tel. 91 397-09-96

**Sprawozdanie z działalności
Centrum Usług Społecznych
w Łobzie za 2023 r.**

WSTĘP

Centrum Usług Społecznych w Łobzie powstało w wyniku przekształcenia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie Uchwały NR L/337/2022 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie utworzenia Centrum Usług Społecznych w Łobzie oraz nadania statutu.

Centrum usług społecznych (CUS) jest jednostką organizacyjną gminy. Jest to instytucja lokalnej polityki społecznej, która ma za zadanie służyć rozwojowi i integracji usług społecznych organizowanych i świadczonych na poziomie lokalnym. Centrum usług społecznych jest źródłem kompletnych informacji o usługach społecznych organizowanych na terenie gminy. Program usług społecznych realizowany przez CUS jest skierowany do mieszkańców gminy Łobez. W Centrum Usług Społecznych w Łobzie prowadzone są działania adresowane do społeczności lokalnej, a ukierunkowane na integrację mieszkańców oraz podniesienie spójności społecznej. Za realizację tych działań jest odpowiedzialny organizator społeczności lokalnej.

Centrum Usług Społecznych w Łobzie obejmuje swym działaniem miasto i gminę liczącą łącznie 12.680 mieszkańców (3.360 osób na terenach wiejskich i 9.320 w Łobzie).

Łobez jest miastem, w którym Centrum Usług Społecznych ma duże znaczenie oraz wiele zadań do realizacji. Od kilku lat zostają skierowane do realizacji przez Centrum Usług Społecznych dodatkowe zadania związane z obsługą dodatków osłonowych, refundacji podatku vat za paliwa gazowe.

Na terenie gminy od wielu lat pojawia się problem bezrobocia, starzenia społeczeństwa, czy niepełnosprawności. Duża część naszych mieszkańców wymaga wsparcia w formie usług opiekuńczych, a związane jest to właśnie ze starzeniem się społeczeństwa oraz wzrostem ilości osób wymagających pomocy z powodu przebytych chorób. Brak jest miejsc czasowego pobytu dla osób starszych wymagających umieszczenia w placówce na czas określony. Na przestrzeni lat uległo znacznej modyfikacji działanie pracownika socjalnego, a wynika to ze złożoności problemów z jakimi borykają się rodziny. Znaczne zróżnicowanie problemów jakimi przychodzi mierzyć się rodzinom powoduje, że działania podejmowane przez pracowników muszą być różnorodne, efektywne oraz obejmują swoim zakresem coraz bardziej zróżnicowaną grupę odbiorców. Podkreślić trzeba wielowymiarowość problemów jakie dotyczą rodziny oraz wielowymiarowość działań pracowników. Obecnie katalog udzielanych świadczeń przez pracowników Centrum jest bardzo zróżnicowany.

Z upływem lat znacznie rozszerzył się zakres zadań realizowanych przez pracowników Centrum Usług Społecznych. Przez wiele lat pracownicy zajmowali się świadczeniem pomocy dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. W związku z przemianami demograficznymi, ekonomicznymi doszło do zmiany znaczenia świadczonej pomocy. Na podstawie wywiadów oraz zgromadzonych dokumentów wydawane są decyzje administracyjne o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy finansowej lub w naturze w formie zasiłków stałych, celowych, okresowych, wyżywienia dzieci i młodzieży w przedszkolach, szkołach, internatach. Ponadto wydawane są decyzje administracyjne w sprawie usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych oraz decyzje kierujące oraz o odpłatności za pobyt mieszkańców naszej gminy w domach pomocy społecznej. Pracownicy Centrum

przeprowadzają wywiady z osobami, które uczęszczają na zajęcia do Środowiskowego Domu Samopomocy. W zakresie wykonywanych zadań pracownicy zajmują się także osobami wymagającymi objęciem ubezpieczeniem zdrowotnym ze środków publicznych, a także udzielaniem schronienia dla osób bezdomnych. W 2023 r. realizowaliśmy zadania wynikające z programu „Opieka 75 +”, z którego mogli skorzystać Seniorzy naszej gminy. i należało, jak najszybciej zorganizować dla nich pomoc. Realizujemy zadania z zakresu dodatków mieszkaniowych oraz ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz.U. 2022 poz. 2127 z późn. zm.). Pracownicy Centrum wykonują zadania związane z wypłatą świadczeń rodzinnych z dodatkami, świadczeń wychowawczych (realizacja świadczeń rozpoczęła się w Centrum i zostały one przekazane do Urzędu Wojewódzkiego- tzw. koordynacja) oraz jednorazowych świadczeń, obsługą funduszu alimentacyjnego. Centrum ma w swoich strukturach placówki wsparcia dziennego, które zlokalizowane są przy szkołach podstawowych. Prowadzona jest tam praca z dziećmi. Realizowane jest również wydawanie zaświadczeń dla osób starających się o wsparcie z programu „Czyste powietrze”. Pracownicy Ośrodka zajmują się również obsługą osób skierowanych do prac społecznie użytecznych, co wiąże się ze ścisłą współpracą z Powiatowym Urzędem Pracy i Sołtysami. W naszej Gminie powołany jest Gminny Zespół Interdyscyplinarny, który ma za zadanie diagnozowanie zjawiska przemocy. Obsługą Zespołu oraz nadzór nad prowadzonymi grupami diagnostyczno-pomocowymi w związku z niebieskimi kartami spoczywa na pracownikach Centrum. W ramach prowadzonej działalności organizowano szereg zajęć oraz spotkań dla Seniorów, młodzieży i ogółu mieszkańców. W ramach realizowanych zadań Centrum Usług Społecznych współpracuje z wieloma stowarzyszeniami m.in. Stowarzyszeniem Emerytów, Rencistów i Niepełnosprawnych „Aktywni”, Związkiem Emerytów i Rencistów w Łobzie, Stowarzyszeniem DIOGENES w Rynowie, Stowarzyszeniem Monar Schronisko dla Osób Bezdomnych Markot w Łagiewnikach, Stowarzyszeniem „Jesień” z siedzibą w Nowym Jasińcu, gdzie świadczona jest pomoc dla osób z niepełnosprawnością, Stowarzyszeniem Monar- Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień w Rożnowicach, Zachodniopomorską Wojewódzką Komendą OHP- Ośrodkiem Szkolenia i Wychowania w Łobzie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łobzie, Centrami Integracji Społecznej „Od Nowa” i „Pasja”, Caritasem Archidiecezji Szczecińsko Kamieńskiej, Komendą Powiatową Policji w Łobzie, pedagogami szkolnymi, kuratorami zawodowymi i społecznymi przy Sądzie Rejonowym w Łobzie, Prokuraturą Rejonową w Łobzie. Od kilku lat realizowane są na podstawie Porozumienia z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej, dwa zadania wynikające z Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2014-2020 pn. Region dla Rodziny- Zachodniopomorska Karta Seniora i Zachodniopomorska Karta Rodziny. W Centrum przyjmujemy również wnioski na przyznanie Karty Dużej Rodziny.

Tak, więc wachlarz świadczonej pomocy i zakres działania Centrum Usług Społecznych w Łobzie jest bardzo szeroki.

CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W ŁOBZIE

1. Zakres realizowanych zadań

Centrum Usług Społecznych w Łobzie jest jednostką budżetową Gminy Łobez i działa na podstawie:

- uchwały Nr XII/69/90 Rady Narodowej w Łobzie z dnia 18.02.1990 r. o powołaniu Ośrodka,
- uchwały Nr VIII/55/2019 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie uchwalenia statutu Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łobzie do 30.04.2022 r., a od 01.05.2022 r. na podstawie Uchwały NR L/337/2022 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie utworzenia Centrum Usług Społecznych w Łobzie oraz nadania statutu,
- Uchwały NR LIX/391/2022 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 28 października 2022 r. zmieniającej uchwałę nr L/337/2022 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie utworzenia Centrum Usług Społecznych w Łobzie oraz nadania statutu.

Centrum zostało powołane w celu realizacji zadań pomocy społecznej oraz usług społecznych, które stanowią podstawowy trzon jego działalności. Głównym celem działań podejmowanych przez Centrum jest udzielanie osobom i rodzinom różnych form wsparcia, umożliwiających przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia i możliwości.

W 2023 roku oprócz szeroko rozumianych zadań pomocy społecznej określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych Centrum realizowało zadania wynikające w szczególności z:

- ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - prawo energetyczne,
- ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,
- ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw,
- ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej,
- ustawy z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,

- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej, zawodowej osób niepełnosprawnych,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. 2022 poz. 583 z późn. zm.)

2. Struktura organizacyjna CUS w Łobzie

W ramach prowadzonej działalności w Centrum Usług Społecznych w Łobzie działają następujące komórki organizacyjne :

Lp.	Stanowisko	Liczba osób
1.	Dyrektor CUS / organizator społeczności lokalnej	1
2.	Z-ca Dyrektora CUS/ organizator pomocy społecznej	1
3.	Księgowość	5
4.	Sekretarka	1
5.	Koordynator indywidualnych planów usług społecznych	1
6.	Pracownicy socjalni	7
7.	Dział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego	7
8.	Opiekunki środowiskowe i technicy fizjoterapii	10
9.	Pracownicy realizacji	1
10.	Asystenci rodziny	1
11.	Wychowawcy w Placówkach Wsparcia Dziennego	1
12.	Pracownik ds. osobowych	2
13.	Pracownik ds. dodatków mieszkaniowych	1
14.	Pomoc administracyjna	1
15.	Informatyk	1
16.	Sprzątaczką	2
	ŁĄCZNIE	43

3. Pomoc społeczna

Od 1 maja 2004 r. obowiązuje ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, która uregulowała poziom zabezpieczenia potrzeb w rodzinach wykazujących dysfunkcje. Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej ustalono, że od 1 stycznia 2022 r. kwoty kryterium dochodowego wynoszą:

- 776 zł dla osoby samotnie gospodarującej,
- 600 zł dla osoby w rodzinie,
- 345 zł – kwota z 1 ha przeliczeniowego.

Kryteria dochodowe zgodnie z ustawą o pomocy społecznej podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań progu interwencji socjalnej. Badania progu interwencji socjalnej dokonuje Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.

Liczba klientów pomocy społecznej

W 2023 roku z różnych form pomocy, także i pracy socjalnej pracowników Centrum, skorzystało łącznie 456 rodzin, w tym 146 zamieszkałych na terenach wiejskich.

l.p	Forma pomocy	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Liczba rodzin
1.	Zasiłki stałe	57	531	56
2.	Zasiłki okresowe	116	573	115
3.	Schronienie	7	506	7
4.	Posiłek	60	5771	35
5.	Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	130	14086	130
6.	Zasiłki na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	2	2	2
7.	Sprawienie pogrzebu	2	2	2
8.	Inne zasiłki celowe i w naturze (w tym specjalne zasiłki celowe, zasiłki celowe na leki)	127	x	126

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom, których dochód nie przekraczał w 2023 roku :

1) 776 zł dla osoby samotnie gospodarującej (osoba prowadząca jednoosobowe gospodarstwo domowe),

2) 600 zł dla osoby w rodzinie,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 ustawy o pomocy społecznej lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej m.in.: ubóstwa, bezrobocia, alkoholizmu lub narkomanii, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej.

Podstawowymi przyczynami, z powodu których udzielana jest pomoc społeczna na terenie gminy Łobez są:

L.p.	Powód przyznania pomocy	Liczba osób samotnie gospodarujących/rodzin w 2023 roku		
		Ogółem	Miasto	wieś
1.	Ubóstwo	152	97	55
2.	Bezrobocie	105	62	42
3.	Niepełnosprawność	119	80	25
4.	Długotrwała lub ciężka choroba	172	137	35
5.	Alkoholizm	38	24	14
6.	Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	23	17	6
7.	Sieroctwo	0	0	0
8.	Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	15	12	3
9.	Powrót z zakładu karnego	7	4	3
10.	Przemoc w rodzinie	0	0	0
11.	Bezdomność	9	7	2
12.	Narkomania	5	3	2
13.	Zdarzenia losowe i sytuacja kryzysowa	2	0	2
14.	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

W 2023 roku Centrum Usług Społecznych w Łobzie wydało:

– z pomocy społecznej: 1126 decyzji administracyjnych, w tym 13 decyzji odmownych,

- rozpatrzono 1630 spraw z dodatku osłonowego,
- ze świadczeń rodzinnych: 759 decyzji, w tym 35 decyzji odmownych,
- z funduszu alimentacyjnego: 133 decyzji, w tym 1 decyzja odmowna,
- refundacja podatku Vat: 30 informacji przyznających świadczenie, 5 decyzji odmownych,
- 48 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego „Program czyste powietrze”
- z dodatków mieszkaniowych: 222 decyzji, w tym 3 decyzje odmownych,
- z dodatków elektrycznych skorzystało 57 rodzin, wydano 12 decyzji odmownych,
- 159 skierowania do Caritasu,
- 21 skierowań do CIS,
- 7 skierowania do placówek dla bezdomnych,
- 4 jednorazowe świadczenia pieniężne dla obywateli Ukrainy,

W 2023 r. Centrum Usług Społecznych w Łobzie było organizatorem prac społecznie użytecznych dla bezrobotnych mieszkańców Gminy Łobez. Praca wykonywana była w wymiarze 40 godzin miesięcznie. Prace społecznie użyteczne organizowane były w okresie marzec - listopad. Porozumienie między Gminą, a Powiatem zostało podpisane na organizację prac dla 23 osób. W trakcie realizacji porozumienia osoby rezygnowały z pracy, albo ją porzuciły. Prace społecznie użyteczne wykonywane były na terenach sołectw.

Usługi opiekuńcze i rehabilitacyjne

Zadania opiekunek i techników rehabilitacji pracujących w CUS jest świadczenie wsparcia w miejscu zamieszkania osób tego potrzebujących oraz dzięki centrum rehabilitacji mieszkańcy mogą skorzystać z rehabilitacji stacjonarnej. Usługi opiekuńcze skierowane są do osób starszych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Na terenach wiejskich pomoc osobom starszym świadczona jest w ramach pomocy sąsiedzkiej – osoby zatrudnione są w formie umowy zlecenia.

Usługi opiekuńcze świadczone są w domu chorego w zakresie czynności pielęgnacyjnych i gospodarczych. Czas pracy opiekunek w środowisku chorego zależy od jego stanu zdrowia oraz czynności, jakie należy wykonać przy podopiecznym. Potrzeby osób wymagających wsparcia diagnozowane są w trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego. Zasady odpłatności za usługi reguluje Uchwała NR VII/122/2019 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych zasad częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. W trakcie roku została uchwalona przez Radę Miejską w Łobzie Uchwała NR XXX/202/2020 z dnia 23.10.2020 r. zmieniająca w/w akt. Został wprowadzony zapis pozwalający na bezpłatne korzystanie z usług dla osób, które w dniu przyznawania usług ukończyły 100 lat.

Dobrze zorganizowana pomoc w domu osoby wymagającej wsparcia zapobiega pogłębianiu się stanu chorobowego i trudności życiowych, co umożliwia pozostanie danej

osoby w miejscu zamieszkania. Nie zachodzi wtedy potrzeba umieszczenia tej osoby w domu pomocy społecznej.

Opiekunki środowiskowe i fizjoterapeuci w 2023 r. objęli pomocą 130 osób, w tym:

- usługi opiekuńcze na terenie wsi 7 osób,
- usługi specjalistyczne 3 osób,
- usługi opiekuńcze 45 osób,
- rehabilitacja 78 osoby.

W ramach programu „Opieka 75+” ze wsparcia w ramach usług opiekuńczych i specjalistycznych skorzystały 2 osoby, które zakwalifikowały się do objęcia ich wsparciem w ramach tego programu. Założeniem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej.

Działalność Centrum Rehabilitacji nastawiona jest szczególnie na rehabilitację dzieci i młodzieży z różnymi dysfunkcjami organizmu. Osoby dorosłe wymagające rehabilitacji również mogą skorzystać z tego rodzaju usług. Usługi rehabilitacyjne świadczone są również w domu podopiecznego jeżeli wymaga tego jego stan zdrowia.

Usługi rehabilitacyjne realizowane są z zachowaniem wszelkich zasad bezpieczeństwa.

Kierowanie do domów pomocy społecznej

Zadaniem własnym gminy jest ponoszenie opłat za osoby, które zostały skierowane do domu pomocy społecznej. Z roku na rok zauważalne jest starzenie się naszego społeczeństwa. Na terenie gminy są osoby starsze wymagające wsparcia, które świadczone jest w ramach usług opiekuńczych, ale z biegiem czasu usługi stają się niewystarczające. Zdarza się, iż rodzina nie jest w stanie poradzić sobie, przy wsparciu opiekunek z opieką nad taką osobą. Wraz z kolejnymi schorzeniami, postępującą demencją starczą, pojawiającymi się zaburzeniami psychicznymi osoby takie wymagają umieszczenia w domu pomocy społecznej. Jednak nie wyrażają na to zgody. Wówczas konieczne jest uzyskanie zgody sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania podopiecznego o umieszczeniu podopiecznego w domu pomocy społecznej bez jego zgody. W 2023 r. obserwujemy również przypadki osób starszych pozostawionych przez swoje dorosłe już dzieci, które utrzymują z nimi jedynie sporadyczny kontakt.

Pobyty w domu pomocy społecznej winien być ostatecznością, po wyczerpaniu wszystkich form pomocy środowiskowej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w domu pomocy społecznej pokrywane są na następujących zasadach:

- mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi – zgodnie z umową zawartą w trybie art.103 ust.2 ustawy o pomocy społecznej;
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby wymienione wyżej.

Ilość osób umieszczonych w domach pomocy społecznej i koszty związane z ich utrzymaniem w domach pomocy społecznej przedstawiają się następująco:

	Ilość osób przebywających w dps	W tym mieszkańcy terenów wiejskich	Ilość osób umieszczonych w dps w 2023 r.	W tym ilość osób umieszczonych na podstawie postanowienia sądu w 2023 r.	Łączny koszt utrzymania w domach pomocy społecznej	Koszty poniesione przez Gminę	Koszty poniesione przez mieszkańców	Koszty poniesione przez rodzinę
2023 r.	41	12	9	3	2.117.714,71	1.464.893,74	652.820,97	13.150,34

Dla 3 osób Sąd Rejonowy w Łobzie wydał postanowienia o umieszczeniu w domu pomocy społecznej bez zgody.

Pomoc pieniężna i w naturze

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Rodzaje świadczeń przyznawanych i wypłacanych w formie pieniężnej lub w naturze to:

1. zasiłki stałe, które przysługują:
 - pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej tj. 776 zł.;
 - pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. 600 zł.
2. zasiłki okresowe, które przysługują w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:
 - osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
 - rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny
3. zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z zakupem: żywności, opału, leków, obuwia, odzieży, opłacenia energii elektrycznej, czynszu, wody,
4. zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,

5. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
6. dożywianie dzieci,
7. sprawienie pogrzebu,
8. opłacanie schronienia osobom bezdomnym, przebywającym w placówkach,
9. specjalne zasiłki celowe,
10. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Pomoc pieniężną i w naturze udzielaną w 2023 roku najuboższym osobom i rodzinom naszej gminy przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Rodzaj zasiłku	Liczba rodzin	Kwota pomocy
I.	Zadania zlecone – ogółem	3	18.408,00
1.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	3	18.408,00
II.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	87	47.092,00
III	Zadania własne - Ogółem		2.519.805,00
1.	Zasiłki okresowe	115	238.325,00
2.	Zasiłki stałe	56	315.033,00
3.	Usługi w DPS	39	1.464.894,00
4.	Zasiłki celowe ogółem		349.813,00
	W tym:		
a.	Na leki	7	1.936,00
b.	Na zakup opału	47	33.100,00
c.	Inne	13	8.636,00
5.	Zdarzenie losowe	2	5.500,00
6.	Sprawienie pogrzebu	2	6.957,00
7.	Na żywność oraz obiady	239	293.684,00

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2023 r. przedstawia poniższa tabela:

wyszczególnienie	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	ogółem	w tym: na wsi	
Rodziny ogółem	489	150	885
z tego o liczbie osób 1	296	101	296
z tego o liczbie osób 2	94	33	188
z tego o liczbie osób 3	58	4	174
z tego o liczbie osób 4	24	6	96
z tego o liczbie osób 5	6	1	30

z tego o liczbie osób 6 i więcej	11	5	101
Rodziny z dziećmi ogółem	64	14	270
z tego o liczbie dzieci 1	19	2	57
z tego o liczbie dzieci 2	23	7	92
z tego o liczbie dzieci 3	13	1	65
z tego o liczbie dzieci 4	8	3	48
z tego o liczbie dzieci 5	0	0	0
z tego o liczbie dzieci 6	0	0	0
z tego o liczbie dzieci 7 i więcej	1	1	8
Rodziny niepełne ogółem	32	5	102
z tego o liczbie dzieci 1	12	0	24
z tego o liczbie dzieci 2	10	3	30
z tego o liczbie dzieci 3	8	1	32
z tego o liczbie dzieci 4 i więcej	2	1	16
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	69	12	96
z tego o liczbie osób 1	49	7	49
z tego o liczbie osób 2	15	3	30
z tego o liczbie osób 3	3	2	9
z tego o liczbie osób 4 i więcej	2	0	8

Praca socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa pracowników socjalnych mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona jest w oparciu o dokonanie diagnozy sytuacji klienta, opracowanie planu pomocy i wsparcia w zależności od indywidualnej sytuacji oraz posiadanego potencjału osobistego. Ważne jest systemowe i całościowe podejście do osoby/ rodziny, w zależności od problemów występujących w rodzinie.

Główne formy pracy socjalnej:

- rozpoznawanie indywidualnych potrzeb klientów,
- opracowywanie indywidualnych planów pomocy,
- wspomaganie i prowadzenie poszczególnych przypadków i grup w celu usamodzielnienia życiowego, motywowanie do podejmowania działań,
- wnioskowanie o udzielanie świadczeń pomocy społecznej,

- organizowanie wszechstronnego wsparcia z udziałem różnych podmiotów współpracujących z CUS w Łobzie (Sąd, Policja, szkoły, ZUS, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna),
- ocena podejmowanych działań i ich weryfikacja,
- prowadzenie działań mających na celu informowanie, kierowanie do odpowiednich instytucji, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

Praca socjalna jest działalnością niewymierną, ale jakże ważną, gdyż ma na celu pobudzenie i ukierunkowanie motywacji jednostki, wyzwolenie jej „sił” aby mogła sama sprostać przeciwnościom.

Pracownicy socjalni Centrum Usług Społecznych w Łobzie w 2023 roku udzielili pomocy w postaci pracy socjalnej 102 rodzinom.

Pracownicy Centrum Usług Społecznych nadal bardzo ściśle współpracują ze Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Łobzie oraz przychodniami rodzinny z terenu Łobza.

Dodatki mieszkaniowe i dodatek elektryczny

Centrum Usług Społecznych zajmuje się również przyznawaniem i wypłatą dodatków mieszkaniowych. Dodatki mieszkaniowe są finansowane w całości ze środków własnych gminy. W 2023 roku CUS wydał łącznie 222 decyzje administracyjne w sprawie dodatków mieszkaniowych, w tym 3 decyzje odmowne. W 2023 roku z dodatku mieszkowego skorzystało 145 rodzin w tym 122 rodziny na terenie miasta, a 23 na terenie wiejskim.

Podział dodatków mieszkaniowych ze względu zarządcę nieruchomości w 2023 roku przedstawiał się następująco:

Wyszczególnienie		Miasto		Wieś	
		Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych
Ogółem		1069	270.891,64	186	52.232,85
ogółem w zasobie	Gminnym	373	98.366,63	99	32.304,21
	Spółdzielczym	344	89.772,18	0	0
	Wspólnot mieszkaniowych	318	74.498,25	87	19.928,64
	Prywatnym	34	8.254,58	0	0
	TBS	0	0	0	0
	Innym	0	0	0	0

Dodatek elektryczny to kolejny, finansowy rodzaj wsparcia dla gospodarstw domowych po dodatku węglowym oraz po innych źródłach ogrzewania.

Na mocy ustawy z dnia 7 października 2023 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej wprowadzony został dodatek elektryczny dla gospodarstw domowych. Był

to analogiczny do poprzednich dodatków, choć w innym wymiarze finansowym, rodzaj wsparcia dla osób ogrzewających swoje domy i mieszkania energią elektryczną.

Zgodnie z ustawą, dodatek elektryczny przysługuje odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, w przypadku, gdy główne źródło ogrzewania jest zasilane energią elektryczną. Źródło to musi zostać zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Wysokość dodatku dla gospodarstwa domowego wynosiła 1000 zł, natomiast w przypadku rocznego zużycia przez gospodarstwo więcej niż 5 MWh, odbiorcom przysługuje dodatek w podwyższonej wysokości w kwocie 1500 zł. O dodatek elektryczny można było ubiegać się w gminie właściwej według miejsca zamieszkania.

Aby uzyskać dodatek elektryczny w podwyższonej kwocie, do niniejszego wniosku należało dołączyć rozliczenie roczne z przedsiębiorstwem energetycznym potwierdzające zużycie energii elektrycznej w 2021 r. przekraczające 5MWh.

W przypadku gdy gospodarstwo domowe zamieszkiwało pod adresem zamieszkania, w którym jest wykorzystywana energia elektryczna pochodząca z mikro instalacji elektrycznej dodatek elektryczny nie przysługiwał.

Wniosek o wypłatę dodatku elektrycznego można było składać w terminie od dnia 1 grudnia 2022 r. do dnia 1 lutego 2023 r. Wnioski o wypłatę dodatku elektrycznego złożone po dniu 1 lutego 2023 r. pozostawiało się bez rozpoznania. Dodatek elektryczny był wypłacany zgodnie z ustawą w terminie do dnia 31 marca 2023 roku.

W 2023 r. przyznano dodatek elektryczny dla 57 rodzin. Wydano 12 decyzji odmownych. Łączna kwota wypłaconego świadczenia to 63 000 zł.

4. Świadczenia Rodzinne i Fundusz Alimentacyjny

Świadczenia rodzinne realizowane są na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Świadczenia rodzinne obejmują:

1. Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły),
2. Świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy,
3. Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
4. Świadczenie rodzicielskie.

W 2023 r. świadczenia rodzinne pobierało **544** rodzin.

Zasiłek rodzinny

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 1) 18 roku życia lub

- 2) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
- 3) 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego przysługuje rodzinom, w których miesięczny dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza miesięcznie kwoty 674 zł netto, a w przypadku rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne – 764 zł netto. W przypadku przekroczenia dochodu funkcjonuje mechanizm rozpatrywania wniosków metodą złotówka za złotówkę. Prawo do zasiłku rodzinnego ustalane jest na okres od dnia 1 listopada do 31 października następnego roku.

W 2023 r. zasiłek rodzinny wraz z dodatkami wypłacany był dla **252** rodzin.

Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, a także legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia oraz osobie, która ukończyła 75 lat. Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego, jak również osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 215,84 zł i nie jest to świadczenie zależne od kryterium dochodowego. Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje na czas nieokreślony chyba, że orzeczenie zostało wydane na czas określony, wówczas przysługuje do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

W 2023 r. zasiłek pielęgnacyjny wypłacany był dla **278** osób uprawnionych.

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Świadczenie to przysługuje jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługiwało w 2023 r. w wysokości 2458 zł miesięcznie. Prawo do świadczenia pielęgnacyjnego nie jest zależne od kryterium dochodowego.

W 2023 roku świadczenie pielęgnacyjne pobierało łącznie **89** osób uprawnionych.

Specjalny zasiłek opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom (od dnia 15.05.2014 r.), *jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.*

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 620 zł. W 2023 r. kwota nie uległa zmianie.

W 2023 r. specjalny zasiłek opiekuńczy pobierały 3 osoby uprawnione.

Zasiłek dla opiekuna

Zasiłek dla opiekuna przysługuje od dnia 1 lipca 2013 r. na podstawie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów z dnia 4 kwietnia 2014 r., która określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje w wysokości 620,00 zł miesięcznie niezależnie od dochodu do dnia ważności orzeczenia o niepełnosprawności.

W 2023 roku 2 osoby pobierały zasiłek dla opiekuna na łączną kwotę **8.060,00 zł**.

Składki na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne

Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz zdrowotne opłacane są za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna. Składki społeczne opłacane są za osoby, które nie posiadają odpowiednio 20-lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn okresu ubezpieczenia niezbędnego do nabycia uprawnień emerytalnych. Składki zdrowotne opłacane są za osoby, które nie są objęte ubezpieczeniem z innego tytułu, np. z tytułu pracy zarobkowej małżonka.

W 2023 r. składki na ubezpieczenie społeczne opłacono ogółem na kwotę **341.608,08 zł**, składki na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę **92.816,65 zł**.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka „tzw. becikowe”

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka przysługuje w wysokości 1000,00 zł na jedno dziecko matce, ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu, jeżeli łączny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922 zł. Wniosek o wypłatę zapomogi składa się w terminie do 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

W 2023 roku wypłacono 30 jednorazowych świadczeń.

Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły lub przysposobiły dziecko, na które po jego urodzeniu lub przysposobieniu nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego. Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres: 52 tygodni - w przypadku urodzenia, przysposobienia lub objęcia opieką jednego dziecka przy jednym porodzie, 65 tygodni - w przypadku urodzenia, przysposobienia lub objęcia opieką dwojga dzieci przy jednym porodzie, 67 tygodni - w przypadku urodzenia, przysposobienia lub objęcia opieką trojga dzieci przy jednym porodzie, 69 tygodni - w przypadku urodzenia, przysposobienia lub objęcia opieką czworga dzieci przy jednym porodzie, 71 tygodni - w przypadku urodzenia, przysposobienia lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie. Świadczenie rodzicielskiego przysługuje w wysokości 1000,00 zł miesięcznie, a w przypadku urodzenia dziecka przez osobę pobierającą zasiłek dla bezrobotnych w wysokości różnicy między kwotą świadczenia rodzicielskiego, a kwotą pobieranego przez kobietę zasiłku dla bezrobotnych pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych. Prawo do świadczenia rodzicielskiego ustala się, począwszy od miesiąca urodzenia dziecka lub przysposobienia dziecka, lub objęcia dziecka opieką, jeżeli wniosek o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego został złożony w terminie 3 miesięcy, licząc od dnia urodzenia dziecka lub przysposobienia dziecka, lub od dnia objęcia dziecka opieką.

W 2023 r. świadczenie rodzicielskie pobierało 31 osób.

Wydatki oraz liczbę udzielonych świadczeń rodzinnych w 2023 roku przedstawia poniższa tabela.

	2023	
	Liczba świadczeń	Kwota wydatków (w zł)
1. Zasiłki rodzinne	5.391	625.630
2. Dodatki do zasiłków rodzinnych:	3.345	362.763
W tym z tytułu:		
a) urodzenia dziecka	11	11.000
b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	82	30.249
c) samotnego wychowywania dziecka	399	75.582
d) z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	410	43.848
e) rozpoczęcia roku szkolnego	527	31.494
f) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	514	39.661
g) z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.402	130.929

3. Świadczenie rodzicielskie	219	205.161
4. Zasiłki pielęgnacyjne	3.224	695.868
5. Świadczenia pielęgnacyjne	991	2.409.276
6. Specjalny zasiłek opiekuńczy	18	11.160
7. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	30	30.000

Z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w 2023 r. odzyskano kwotę **59.627,49 zł**. Stan należności z tytułu niespłaconych na koniec 2023 r. świadczeń rodzinnych wyniósł **26.033,08 zł**.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują:

- do ukończenia 18 roku życia,
- do ukończenia 25 roku życia, w przypadku gdy osoba uprawniona uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- bezterminowo, w przypadku gdy osoba uprawniona posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności

jeżeli osoba uprawniona (dziecko) ma zasądzone od rodzica alimenty (mogą to być również alimenty na podstawie ugody zawartej przed sądem), jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900,00 zł. W przypadku przekroczenia dochodu funkcjonuje mechanizm rozpatrywania wniosków metodą złotówka za złotówką. Przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego do dochodu rodziny nie wlicza się otrzymywanych w poprzednim roku świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz dochodu rodzica zobowiązanego do alimentacji, nie jest on wliczany do składu rodziny. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona (dziecko):

- została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie (dom pomocy społecznej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, a także szkoła wojskowa lub inna szkoła, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatne pełne utrzymanie)
- została umieszczona w pieczy zastępczej,
- zawarła związek małżeński.

Prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ustalane jest na okres od 1 października do 30 września następnego roku. W 2023 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane były dla **91** rodzin.

Wydatki oraz liczbę wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2023 roku przedstawia poniższa tabela.

	2023		
	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota wydatków (w zł)
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	91	1.642	686.835

Z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2023 r. odzyskano kwotę **3.626,89** zł. Stan należności z tytułu niespłaconych na koniec 2023 r. świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniósł **25.004,58** zł.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych określa ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Organ właściwy dłużnika po otrzymaniu wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe. Organ właściwy dłużnika przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika zobowiązuje go do zarejestrowania się jako osoba bezrobotna albo jako poszukująca pracy. Jeżeli dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:

1. Złożenia oświadczenia majątkowego,
2. Zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy,
3. Bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych

organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

W 2023 r. podjęte zostały następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

- przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego – 28,
- zobowiązanie dłużnika do zarejestrowania się w urzędzie pracy – 9,
- poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika – 14,

- wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – 10,
- wydanie decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – 6.

W pozostałych przypadkach sprawy w toku – w stosunku do części dłużników trwa postępowanie mające na celu ustalenie organu właściwego dłużnika bądź stwierdzono, iż nie istnieje organ właściwy do przeprowadzania postępowania wobec dłużnika, ponieważ przebywa on w zakładzie karnym, areszcie śledczym lub poza granicami kraju.

W 2023 r. złożono **93** wnioski o ściganie za przestępstwo niealimentacji określone w art. 209 § 1 KK w przypadkach, w których zaległość dłużnika alimentacyjnego z tytułu nie płacenia alimentów stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń alimentacyjnych.

Egzekucję wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi komornik sądowy prowadzący postępowanie egzekucyjne na podstawie wniosku o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego lub wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego składanego przez organ wypłacający świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W 2023 r. zostało złożonych **105** wniosków o przyłączenie się do egzekucji komornika sądowego.

Na dzień 31.12.2023 r. liczba dłużników alimentacyjnych w gminie wynosiła **415**.

Zadłużenie z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na dzień 31.12.2023r. przedstawia poniższa tabela:

Liczba dłużników	Zadłużenie z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w zł)	Zadłużenie z tytułu odsetek od wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w zł)
272	8.507.200,99	4.353.582,98

Zadłużenie z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na dzień 31.12.2023 r. przedstawia poniższa tabela:

Liczba dłużników	Zadłużenie z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej (w zł)
108	856.227,77

W celu zwiększenia skuteczności egzekucji Centrum Usług Społecznych w Łobzie współpracuje z 5 biurami informacji gospodarczej (KRD, ERIF, KBIG, InfoMonitor, KIDT). Dłużnicy, których zaległość przekracza 6 miesięcy wpisywani byli do rejestrów wyżej wymienionych biur. Na dzień 31.12.2023 r. było zgłoszonych **110** dłużników.

W wyniku prowadzonego postępowania w 2023 r. wyegzekwowano od dłużników alimentacyjnych kwotę **301.952,05 zł** tytułem zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z czego kwota **262.281,72 zł** została przekazana na

dochody do budżetu państwa, a kwota **39.670,33 zł** przekazana na dochody własne gminy wierzyciela.

Kwoty otrzymane z tytułu zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych, w pierwszej kolejności zaliczane są na spłatę odsetek, a następnie na spłatę należności głównej. W związku z powyższym wyegzekwowane kwoty od dłużników alimentacyjnych stanowią w większości dochód budżetu państwa.

W roku 2023 r. zwroty dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych wyniosły **12.228,33 zł**, z czego 50% stanowi dochód gminy.

Świadczenia wychowawcze Program - Rodzina 500 plus

Świadczenia wychowawcze realizowane są na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W związku ze zmianą ustawy od dnia 01.06.2022 r. organem właściwym do realizacji programu „Rodzina 500+” jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Tutejsze Centrum Usług Społecznych w Łobzie nadal jest organem właściwym do wypłaty świadczeń wychowawczych w sprawach związanych z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego złożonych i nierozpatrzonej przed dniem wejścia w życie zmiany ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci tj. do dnia 31.12.2021 r. oraz w sprawach nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego.

W 2023 r. świadczenia wychowawcze były wypłacane na podstawie informacji ustalających prawo do świadczenia wychowawczego przez Wojewodę Zachodniopomorskiego.

W 2023 r. świadczenie wychowawcze pobrała **1** rodzina na łączną kwotę **66.166,67 zł**.

Z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych w 2023 r. odzyskano kwotę **7.454,03 zł**. Stan należności z tytułu niespłaconych na koniec 2023 r. świadczeń wychowawczych wyniósł **4.024,35zł**.

Za Życiem

Świadczenie „Za życiem” to jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „ZA ŻYCIEM” Świadczenie to wynosi 4000,00 zł.

W 2023 r. nikt nie złożył wniosku o wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „ZA ŻYCIEM.”

Czyste powietrze

W 2023 r. zostało przyjętych 48 żądań wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego i w związku z powyższym wydano 48 zaświadczeń w celu przedłożenia do programu „Czyste Powietrze.”

Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2023 r.

Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2023 r. realizowana była od dnia 01.01.2023 r. na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu. Refundacja przysługiwała gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczają 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. Refundacja podatku VAT przysługuje odbiorcy paliw gazowych w gospodarstwie domowym w przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania są urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia wejścia w życie ustawy tj. do 21 grudnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku wpisania lub zgłoszenia do CEEB nowych źródeł ogrzewania.

Wysokość świadczenia do wypłaty to równowartość kwoty podatku VAT wynikającej z opłaconej faktury za okres objęty wnioskiem.

Wydatki oraz liczba wypłaconych refundacji podatku VAT w 2023 roku przedstawia poniższa tabela.

Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe za 2023 r.	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota wydatków (w zł)
	22	30	6.892,24

5. Zespół Interdyscyplinarny

Od 2010 roku przy Centrum Usług Społecznych w Łobzie działa zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Łobez, powołany uchwałą Rady Miejskiej NR LXVIII/448/2023 z dnia 28 sierpnia 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego do spraw przemocy domowej w Gminie Łobez.

Zespół interdyscyplinarny powołuje Burmistrz. W skład zespołu powołuje się przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi, przedstawiciele instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy jak również prokuratorzy. Zespół Interdyscyplinarny podejmuje współpracę celem udzielenia wsparcia.

Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu zapewnia CUS.

Adresatami działań podejmowanych przez zespół interdyscyplinarny są rodziny, w których zdarzają się przypadki stosowania przemocy wobec osób najbliższych.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „**Niebieskiej Karty**” i nie wymaga zgody osoby pokrzywdzonej.

Zespół ma za zadanie diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mającym na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, rozpowszechnienie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym i inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Konieczne jest opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pomocy i inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach. Do zadań zespołu należy również dokumentowanie podejmowanych działań, a także ich efektów.

Grupy diagnostyczno-pomocowe

Zespół interdyscyplinarny zobligowany jest aby powoływać grupy diagnostyczno-pomocowe w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi obowiązkowo pracownik socjalny oraz funkcjonariusz policji. W sprawach żołnierzy zawodowych pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, a także kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej.

Prace w ramach grup diagnostyczno-pomocowych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Zadaniem grup diagnostyczno-pomocowych jest opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Pracownik socjalny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie z osobami, które doprowadziły do przemocy, rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej, a także u osób najbliższych dziecka, np. dziadków. Decyzję podejmuje pracownik socjalny wspólnie z funkcjonariuszem policji a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką. Po takim zdarzeniu zawiadamia się Sąd.

W 2023 roku zostało założonych 26 niebieskich kart (21 kart założonych przez policję, 3 przez przedstawicieli oświaty, 2 karty przez pracowników socjalnych). Powołano 26 grup roboczych (po zmianie ustawy diagnostyczno-pomocowych). W 16 przypadkach zdiagnozowano problem przemocy domowej.

6. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.

Aktualny statut Centrum w katalogu zadań powierzonych do realizacji zawiera również zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na jednostki samorządowe szereg nowych zadań, na których też spoczywa obowiązek finansowania. Istotne jest, że przy realizacji zadania na poziomie gminy, nie obowiązują żadne kryteria finansowe, co oznacza, że beneficjentem może być każda rodzina, w której występują problemy opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócić rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Gmina zobowiązana jest do tworzenia oraz rozwoju systemu opieki nad dzieckiem poprzez zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, organizowania szkoleń i tworzenia warunków do działania rodzin wspierających, prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsc dla dzieci.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest obszernym aktem prawnym regulującym zasady i formy wspierania rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i dzieci niedostosowanych społecznie oraz zasady sprawowania pieczy zastępczej. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości.

Stosując ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

- 1) wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka;
- 2) powrotu do rodziny;
- 3) utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
- 4) stabilnego środowiska wychowawczego;
- 5) kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
- 6) pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
- 7) ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
- 8) informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
- 9) ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
- 10) poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
- 11) dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

Rodzina, definiowana jako osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, może otrzymać wsparcie przez działania szeregu instytucji.

Pieczą zastępczą

Położono nacisk na pracę z rodziną, by tam, gdzie to możliwe, nie dopuszczać do odebrania dziecka rodzicom. **Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej ma stanowić ostateczność** po wyczerpaniu gwarantowanych przepisami możliwości pomocy rodzinie, z wyjątkiem stanów zagrożenia bezpieczeństwa dzieci czy porzucenia dziecka. Ma to związek ze zwiększeniem odpowiedzialności gminy za działania profilaktyczne przez współfinansowanie pobytu dziecka w opiece zastępczej - im dłużej tam będzie, tym więcej gmina będzie dopłacać.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1. Rodzina zastępcza:

- a) rodzina zastępcza spokrewniona (rodzinę zastępczą spokrewnioną tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),
- b) rodzina zastępcza niezawodowa (rodzinę zastępczą zawodową lub rodzinę zastępczą niezawodową tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),
- c) rodzina zastępcza zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna.
- d) rodzinny dom dziecka (tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej).

oraz

2. Instytucjonalna piecza zastępcza, która jest sprawowana w formie:

- a) placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- b) regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
- c) interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Pobyt dziecka w pieczy zastępczej jest płatny. Ustawa reguluje, że w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki :

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku

preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Koszt utrzymania dzieci w pieczy wyniósł w 2023 r. **454 549,08 zł.**

Rola asystenta rodziny

Ustawa wprowadziła instytucję asystenta rodziny, którego zadaniem jest praca z rodzinami mającymi trudności oraz szeroka współpraca z różnymi instytucjami m.in.: szkołami, przychodniami zdrowia, policją. Asystent rodziny może mieć pod swoją opieką maksymalnie 15 rodzin.

W przypadku, gdy jednostka poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Po dokonaniu analizy sytuacji rodziny, pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy wnioskuje do kierownika centrum przydzielenie rodzinie asystenta rodziny.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

1. Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym ośrodka pomocy społecznej,
2. Opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
4. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
5. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
6. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
7. Wspieranie aktywności społecznej rodzin;
8. Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
9. Udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
10. Motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;

11. Udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
12. Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
13. Prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
14. Prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
15. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny dyrektorowi Ośrodka realizującego zadanie;
16. Monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
17. Sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
18. Współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
19. Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.
20. Plan pracy z rodziną obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty.

W 2023 r. nie było osoby sprawującej funkcję asystenta rodziny. Rodziny, które wymagały wsparcia były objęte wzmożonym wsparciem przez pracowników socjalnych.

Praca asystenta rodziny powinna opierać się na bezpośredniej pracy z rodzicem, dzieckiem. Niewyobrażalne jest prowadzenie pracy na telefon. Aby praca asystenta miała efekty, asystent musi odwiedzać środowisko, obserwować rodzinę, a szczególnie relacje między rodzicami, a dziećmi. Rolą asystenta jest również ścisła współpraca z innymi instytucjami.

Ustawodawca wprowadził możliwość pomocy rodzinom w formie przydzielenia rodziny wspierającej. Rodziny wspierające pomagają przede wszystkim w oparciu o własne zasoby i umiejętności, posiadaną wiedzę z zakresu prawidłowego wychowywania dzieci i realizowane wzorce funkcjonowania rodziny. Jest to forma towarzyszenia rodzinie mającej trudności w opiece i wychowywaniu dzieci i tworzenia dla niej siatki wsparcia społecznego. Należy przy tym pamiętać, że rodziny wspierające nie wykonują swoich działań zawodowo i nie otrzymują wynagrodzenia a jedynie zwrot kosztów związanych z udzielaniem pomocy. Z rodziną wspierającą Burmistrz właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy (np. za zakupione bilety do kina, muzeum, na basen, komunikację miejską). Zasady powoływania i współpracy rodziny wspierającej określają art. 29, 30, 31 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka (np. sąsiedzi, dziadkowie, krewni, znajomi), które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.
2. Rodzinę wspierającą ustanawia Burmistrz Łobza właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii Dyrektora Ośrodka

Pomocy Społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

3. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:
 - a. opiece i wychowaniu dziecka;
 - b. prowadzeniu gospodarstwa domowego;
 - c. kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.
4. Z rodziną wspierającą Burmistrz właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 pkt 2 ustawy.

Rodzina nie może pełnić funkcji RODZINY WSPIERAJĄCEJ, gdy:

- a) istnieje problem alkoholowy,
- b) nie ma stałego źródła utrzymania,
- c) występują problemy wychowawcze w własnymi dziećmi,
- d) członkowi rodziny odebrano lub ograniczono władzę rodzicielską,
- e) członek rodziny nie wywiązuje się z obowiązku alimentacji,
- f) skazano członka rodziny za przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego,
- g) występują zaburzenia lub choroba psychiczna.

Placówki Wsparcia Dziennego

W strukturach CUS w Łobzie działają dwie placówki wsparcia dziennego, które zlokalizowane są przy Szkołach Podstawowych nr 1 i nr 2 w Łobzie. W 2023 r. placówka zlokalizowana przy szkole podstawowej nr 1 nie funkcjonowała. Obecnie nie ma wolnego lokalu, aby w tej szkole mogła funkcjonować placówka.

Naboru dzieci do udziału w zajęciach placówek dokonują wychowawcy klas, pedagog szkolny i nauczyciele w oparciu o informacje o sytuacji rodzinnej lub opinii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, a także pracownik socjalny i asystent rodziny. Decyzję o skierowaniu do placówki może wydać również sąd. Dzieci mogą być również przyjęte na własną prośbę lub prośbę rodziców lub opiekunów prawnych. Do przyjęcia wychowanka wymagana jest zgoda rodziców/opiekunów prawnych.

Podstawowym kryterium przyjęcia dziecka jest jego sytuacja rodzinna, dysfunkcyjność rodziny, potrzeba wsparcia i opieki, zaburzenia zachowania, zaniedbania wychowawcze i dydaktyczne. Placówka obejmuje opieką do 15 dzieci w wieku od 7 do 13 lat.

Zajęcia w placówkach odbywają się cały rok przez 5 dni w tygodniu i są nieodpłatne. Każdy z uczestników ma możliwość spożycia jednego posiłku - podwieczorku. Zajęcia odbywają się również w dni wolne od nauki, tj. w okresie ferii świątecznych, zimowych, rekolekcji, wakacji.

Celem placówek jest zapewnienie opieki wychowawczej, pomoc w nauce, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, rozwijanie zainteresowań, uzdolnień dziecka oraz łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie i eliminowanie zaburzeń zachowania.

Uczniowie pod opieką wychowawcy uczą się piosenek, odrabiają zadania domowe, wykonują prace plastyczne, grają w gry planszowe, korzystają z sali komputerowej, a także uczestniczą w zajęciach sportowych, biorą udział w konkursach. Dzieci angażowane są w

wykonywanie okazjonalnych kartek czy tematycznych prac plastycznych.

Placówka jest bardzo dobrze wyposażona w materiały dydaktyczne, które są wykorzystywane przy pracy z dziećmi oraz w materiały do prowadzenia zajęć plastycznych i technicznych.

Uczestnicy zajęć pod opieką wychowawcy:

- odrabiają zadania domowe,
- uczą się piosenek,
- wykonują prace plastyczne,
- grają w gry planszowe
- uczestniczą w zajęciach sportowych (gry i zabawy ogólnorozwojowe, koszykówka, piłka nożna),
- dzieci biorą udział w konkursach,
- spędzają czas na zabawach na boisku szkolnym i na orliku.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych, wychowawców w placówkach wsparcia dziennego oraz ścisła współpraca z przedstawicielami służb przynosi efekty. Rodziny objęte takim wsparciem wiedzą, że mogą zwrócić się o pomoc do pracownika socjalnego i otrzymają takie wsparcie. Natomiast wychowawcy pracując z dziećmi zauważają w zachowaniu dzieci, w ich funkcjonowaniu sygnały, które mogą świadczyć o zaburzonych relacjach i problemach występujących w rodzinach. Wprowadzana jest wtedy szeroko rozumiana współpraca między pracownikami centrum, przedstawicielami szkół i innych służb.

Odnosząc się do potrzeb związanych z realizacją zadań w zakresie wspierania rodziny zauważyć trzeba wzrost ilości spraw związanych z realizacją zadań obowiązkowych Gminy z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Potrzebne są znaczne środki finansowe na współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej. Brak jest odpowiednio wyszkolonej kadry do pełnienia funkcji opiekuna w placówce wsparcia lub asystenta rodziny.

7. Karta Dużej Rodziny, Zachodniopomorska Karta Rodziny oraz Zachodniopomorska Karta Seniora

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek.

Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki oferują nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. Przystępując do programu zyskują prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”.

W 2023 r. wydano łącznie 131 kart.

Wsparciem Zachodniopomorskiej Karty Rodziny objęte są rodziny z minimum dwojgiem dzieci, z terenu województwa zachodniopomorskiego. Program Zachodniopomorskich Kart Rodziny ma na celu poprawę sytuacji rodzin. Karta umożliwia korzystanie, na preferencyjnych warunkach, z katalogu ofert: kultury, edukacji, rekreacji, transportu i innych usług oferowanych przez partnerów Programu.

Wsparciem Zachodniopomorskiej Karty Seniora objęte są osoby, które ukończyły 60 lat zamieszkałe na terenie województwa zachodniopomorskiego. Karta umożliwia korzystanie, na preferencyjnych warunkach, z katalogu ofert: kultury, edukacji, rekreacji, transportu i innych usług oferowanych przez partnerów Programu.

Karty wydawane są bezpłatnie.

W 2023 roku wydano 13 Zachodniopomorskich Kart Rodziny i 32 Zachodniopomorskich Kart Seniora.

8. Centrum Usług Społecznych- projekt

W związku ze złożonym wnioskiem o dofinansowanie Projektu „Pomocna dłoń- Centrum Usług Społecznych w Łobzie” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Gmina Łobez uzyskała dofinansowanie w kwocie 3 123 722 zł.

W myśl ustawy o centrach usług społecznych z 2019 r. CUS ma być jednostką organizacyjną gminy służącą zaspokajaniu potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych. Usługi świadczone powinny być w formie niematerialnej bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub na rzecz ogółu mieszkańców. Zadaniem CUS jest także koordynowanie tych usług zarówno w zakresie ich zapewnienia na obszarze działania CUS, jak i w kwestii ich przyznawania.

CUS to inaczej mówiąc ośrodek pomocy społecznej dla wszystkich mieszkańców, tych kwalifikujących się do pomocy, jak i nie.

CUS działa jako jednostka budżetowa, której rodzaj i zakres zadań, w tym usług społecznych przekazanych mu do realizacji oraz szczegółową organizację określa statut nadany przez radę gminy w drodze uchwały.

Projekt zakłada wypracowanie i przetestowanie funkcjonowania modelowych rozwiązań w zakresie integracji i rozwoju usług społecznych skierowanych do ogółu mieszkańców Gminy Łobez, dostosowanych do specyfiki mieszkańców, właśnie przy wykorzystaniu CUS jako nowej jednostki organizacyjnej. Planowane jest poszerzenie zakresu pomocy społecznej w gminie poprzez objęcie wsparciem również osób, które dotychczas z niej nie korzystały, a także zastosowanie wachlarza nowych bądź zmodyfikowanych instrumentów z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej. Polegać to będzie na połączeniu istniejących instrumentów oraz wypracowaniu nowych usług, odpowiadających potrzebom mieszkańców. Zadaniem CUS będzie oferowanie kompleksowego wsparcia dla mieszkańców z uwzględnieniem ich potrzeb. Konieczne było dokonanie zmian organizacyjnych w dotychczasowej strukturze jednostki. Bardzo istotne jest przy tworzeniu CUS był fakt, że

pracownicy mają możliwość rozwoju zawodowego poprzez zaplanowany pakiet niezbędnych szkoleń zawodowych oraz doradztwo wynikające z planu wdrażania CUS.

Został opracowany Plan wdrażania Centrum. Jest to dokument, który określa działania jakie należy podejmować aby realizować zamierzone cele. Utworzenia CUS zakłada działanie w 4 krokach. Zgodnie z regulaminem konkursu są one określone jako kroki milowe.

Pierwszy krok milowy zgodnie z założeniami ustawy powinien trwać ok 4 m-ce od rozpoczęcia realizacji projektu - czyli jest to wypracowanie i przedstawienie Radzie Programowej przy Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Planu Wdrażania Centrum Usług Społecznych. Działanie takie zostało już zrealizowane oraz założenia Planu Wdrażania były wysłane do Ministerstwa.

Na tym etapie przygotowano i przeprowadzono diagnozę społeczności lokalnej. Zgodnie z opracowanym Planem wdrażania CUS realizowane są zadania: wypracowanie szczegółowych procedur obsługi klienta, przyznawania i realizacji usług, zakupu i zlecenia usług organizacjom pozarządowym i innym usługodawcom. W marcu 2022r. została podjęta uchwała o przekształceniu MGOPS w CUS oraz uchwalono nowy statut. Utworzono nową strukturę organizacyjną CUS adekwatną do założeń ustawy i potrzeb jednostki.

Drugi krok milowy- jest do zrealizowania w ciągu 12 miesięcy od zakończenia 1 KM.

Na tym etapie zadaniem jest realizowanie Planu Wdrażania CUS i świadczenie usług społecznych. W tym kroku milowym założono kilka etapów działania. Program usług społecznych przygotowany wspólnie z przedstawicielami społeczności lokalnej, zostanie przedstawiony Radzie celem zaakceptowania i po wniesieniu ewentualnych zastrzeżeń poddany uchwaleniu. Program usług społecznych określał usługi wynikające z potrzeb wspólnoty samorządowej. Program usług zawierał w szczególności: nazwę i cel programu, okres realizacji programu, opis potrzeb uzasadniających realizację programu, charakterystykę i przewidywaną liczbę osób objętych programem, określenie i tryb kwalifikowania osób zainteresowanych, wysokość opłaty za usługi społeczne, bo należy zauważyć, że w trakcie trwania projektu usługi z założenia są bezpłatne, ale po zakończeniu projektu istnieje możliwość wprowadzenia pewnej odpłatności za udzieloną usługę. Opracowując program usług społecznych będzie można trafniej odpowiedzieć na rzeczywiste potrzeby mieszkańców w zakresie usług społecznych. W ramach projektu sfinansowane będą nowe usługi wynikające z diagnozy opracowanej w ramach pierwszego kroku milowego: rozszerzenie wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, reintegracji społeczno- zawodowej, stworzenie pakietu dla rodzin w kryzysie, dysfunkcyjnych, doświadczających przemocy, stworzenie pakietu socjalnego, w którym osoby mogłyby skorzystać z pomocy logopedy, psychologa, specjalistów różnych dziedzin oraz rozbudowanie a może stworzenie pakietu środowiskowego, w którym rozbudowany zostanie wolontariat. Okres ten był czasem bardzo wzmożonej pracy, każdy z nas uczył się działania w sferze dla niego nieznannej.

Po działaniach realizowanych w tym kroku milowym koordynatorzy indywidualnych planów usług społecznych zauważyli konieczność rozszerzenia zakresu świadczonych usług społecznych gdyż zgodnie z założeniami ustawy usługi mają być dostępne dla szerokiego grona odbiorców. Koordynatorzy w ramach Mobilnego Punktu Informacyjnego odbyli wiele spotkań z mieszkańcami zarówno na terenach wiejskich, jak i w mieście. Zgłoszono potrzebę rozszerzenia działań ze szczególnym uwzględnieniem starszych osób zamieszkujących tereny

wiejskie oraz zapewnienie wsparcia dla dzieci młodzieży. Wnioski zostały wykorzystane w dalszym działaniu.

Trzeci krok milowy – był do zrealizowania w ciągu 10 miesięcy od zrealizowania 2 kamienia milowego.

W tym czasie realizowane były usługi społeczne z drugiego kroku milowego.

Czwarty krok milowy – określone na realizację tego zadania były 3 miesiące.

Zgodnie z założeniami został przeprowadzony przegląd działań całego projektu. W oparciu o wyniki przeglądu zostały wypracowane wnioski z realizacji Planu Wdrażania CUS i został przedłożony Radzie Programowej pakiet produktów powstałych w wyniku realizacji poprzednich kroków milowych.

Należy zauważyć, że działania przeprowadzane w ramach kroków milowych były oceniane przez Radę Programową powołaną przy Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Mając na uwadze charakter pilotażowy projektu i aby założony cel został osiągnięty powołana Rada Projektowa oceniała i pełniła funkcję nadzorującą każdy etap pilotażu powstania Centrum Usług Społecznych.

Zgodnie z zapisami regulaminu konkursu i wytycznymi powstał następujące dokumenty:

- a) Raport z monitoringu planu wdrażania Centrum Usług Społecznych w Łobzie,
- b) Aktualizacja planu wdrażania Centrum Usług Społecznych w Łobzie,
- c) Raport końcowy i wnioski z realizacji planu wdrażania CUS.

Organizacja CUS:

Ustawa narzuca wymogi organizacyjne, które muszą zostać uwzględnione w strukturze CUS. Wyodrębnia się w szczególności:

1. Stanowiska dyrektora centrum- organizator społeczności lokalnej
2. Zespół do spraw organizowania usług społecznych- w ramach którego funkcjonują organizator usług, jako kierujący tym zespołem oraz koordynatorzy indywidualnych planów,
3. Zespół ds. realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej- kieruje nim organizator pomocy społecznej
4. Stanowisko organizatora społeczności lokalnej.

Nie jest to katalog zamknięty, bo dołączają komórki organizacyjne, które do tej pory funkcjonują w ośrodku. Ograniczeniem jakie wprowadzono w tworzeniu nowej struktury jest zapis, że nie mogą funkcjonować jednostki zapewniające pobyt całodobowy.

Usługi społeczne to wszelkie działania na rzecz drugiej osoby. Usługa społeczna to usługa, na którą składa się całość usług publicznych. które charakteryzują się:

- niematerialnością – brak możliwości jej pokazania,
- świadczenie i konsumpcja w tym samym czasie- praca wykonywana ma wpływ na efekt końcowy,
- niejednorodność- trudność z wyceną niektórych świadczeń,
- nietrwałość- brak możliwości tworzenia zapasów,
- brak możliwości ich posiadania- brak możliwości operowania na rynku wtórnym usługą.

Zgodnie ideą tworzenia CUS dla potrzeb realizacji zadań w niej uregulowanych przyjęto, że usługi społeczne stanowią szerszą kategorię niż usługi pomocy społecznej, ale węższą niż usługi użyteczności publicznej czy też usługi świadczone w interesie ogólnym. Usługi społeczne o których mowa w ustawie nie stanowią nowych zadań nałożonych na gminę ale dzięki realizacji projektu mamy możliwość rozwinięcia oferty wsparcia dla mieszkańców. Ważne jest aby przy tworzeniu pakietów stworzyć usługi tzw twarde, które nie będą w przyszłości wymagały zbyt wielu nakładów. Mam tutaj na myśli na przykład: w pakiecie dla osób niepełnosprawnych rozszerzenie bazy rehabilitacyjnej poprzez zakupienie sprzętu rehabilitacyjnego, stworzenie punktu wymiany doświadczeń. Doskonale wpisuje się tutaj również wolontariat.

W 2023 roku zgodnie z harmonogramem udało się zrealizować kolejne kroki milowe. W ramach prowadzonych działań w I kroku milowym były sporządzone dwa dokumenty. Mianowicie opracowano „Diagnozę potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych (raport)”. Sporządzenie dokumentu poprzedzone było przeprowadzeniem ankiet wśród społeczności lokalnej oraz wieloma spotkaniami z przedstawicielami różnych grup lokalnych oraz z przedstawicielami instytucji zajmującymi się wspieraniem i działaniem na rzecz lokalnej społeczności. Z przeprowadzonych badań sporządzono raport, w którym opisano potrzeby wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych i działań wspierających. Dokument ten wyznaczał kierunek dalszych działań dla powstałej jednostki jaką jest Centrum Usług Społecznych.

Kolejnym dokumentem, który stanowił bazę do tworzenia i działania CUSu jest „Wstępny model Centrum Usług Społecznych w Gminie Łobez wraz z konsultacjami społecznymi“. Dokument ten zawierał wstępną strukturę jednostki, opisane są w nim pakiety usług społecznych, które były realizowane. Dokument ten jest odpowiedzią na potrzeby społeczności lokalnej. W trakcie prowadzonych spotkań i konsultacji ze społecznością lokalną wypracowano 3 pakiety usług:

1. Pakiet Rodzina.
2. Pakiet Senior.
3. Pakiet środowiskowy.

W 2023 r. kontynuowano prace budowlane w budynku CUS - przystąpiono do prac budowlanych w budynku przeznaczonym na CUS mających na celu wprowadzenie niezbędnych usprawnień, a także udogodnień dla osób niepełnosprawnych (dostosowanie toalety dla osób z niepełnosprawnościami, likwidacja barier architektonicznych). We własnym zakresie zniwelowano progi, wymieniono drzwi prowadzące do budynku zgodnie ze standardami. Zakupiono wyposażenie stanowiska komputerowego dla mieszkańców, korzystających z usług CUS (komputer all in one, biurko, krzesło, urządzenie wielofunkcyjne, stoły cateringowe, krzesła oraz stolik dla osoby niepełnosprawnej; zestaw animacyjny składający się z baniek, karimat, chusty klanza oraz dokonano zakupu wyposażenia stanowisk dla pracowników CUS (KIPUS, OSL) i wolontariusza.

Dokonano zakupu sprzętu rehabilitacyjnego - przeprowadzono postępowanie konkursowe w postaci zapytania ofertowego opublikowanego w bazie konkurencyjności w wyniku którego

wybrano dostawcę sprzętu rehabilitacyjnego. W styczniu 2023 roku podpisano umowę z wykonawcą. Dokonano rozeznania rynku celem dokonania zakupu zestawu kina plenerowego. Zorganizowano szkolenie dla wolontariuszy – dokonano rozeznania rynku celem przeprowadzenia szkolenia dla dwóch grup wolontariuszy. Została podpisana umowa ze Stowarzyszeniem, które w miesiącu kwietniu przeszkoliło dwie grupy wolontariuszy (grupa licealna i grupa ze szkoły podstawowej). Zakupiony samochód osobowy poza realizacją usług społecznych jako taksówka dla mieszkańców wykorzystywany był również jako mobilny punkt informacyjny. Koordynatorzy Indywidualnych Planów Usług Społecznych odwiedzali tereny wiejskie i przeprowadzali spotkania informujące o działalności CUS oraz na bieżąco robili rozeznanie potrzeb środowiska lokalnego.

Dostarczony został drobny sprzęt rehabilitacyjny, na którego dostawę umowa była podpisana w styczniu 2023 r.

Na bieżąco realizowano pakiety usług społecznych CUS, które były przyjęte Uchwałą nr LXVII/440/2023 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 29 czerwca 2023 r. .

Realizacja Programu Usług Społecznych w 2022 r. - 2023 r.

Katalog usług społecznych do wdrożenia w ramach pilotażu opracowany został w oparciu o wyniki badań potrzeb i potencjału tj. „Diagnozę potrzeb społecznych i potencjału mieszkańców Gminy i Miasta Łobez”, którą przeprowadzono w grudniu 2021 roku. Według zapisów Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizacji usług społecznych diagnoza pozostaje ważna na okres pięciu lat. W zatwierdzonym przez Radę Miejską Programie Usług Społecznych, Gmina Łobez zobowiązuje się do kontynuacji działań w zakresie utrzymania oferty usług społecznych w okresie 5 lat od zakończenia ww. projektu tj. do 31.10.2028 r.

	2022 rok	2023 rok	ogółem w projekcie
Pakiet RODZINA	645	1443	2088
Pakiet ŚRODOWISKOWY	0	102	102
Pakiet SENIOR	207	3104	3311

Źródło: Dane CUS Łobez

W Pakiecie Rodzina zrealizowano ponad dwa razy więcej usług społecznych w roku 2023 w porównaniu do roku 2022. Działania w ramach Pakietu Środowiskowego odbywały się w 2022 r. w ramach mobilnego punktu informacyjnego, a w 2023 r była kontynuacja tych działań oraz zostały wdrożone inne usługi. Najwięcej zrealizowanych usług odbywało się dla pakietów Senior i Rodzina. Należy dodać jednak, że wsparciem usług z zakresu Pakietu Środowiskowego były działania realizowane w ramach mobilnego punktu informacyjnego oraz działania wspierające prowadzone przez Organizatora społeczności lokalnej, który bardzo aktywnie

działał w środowisku lokalnym od V 2023 r. (od chwili zatrudnienia). Organizator społeczności lokalnej przeprowadził szereg działań animacyjnych, które doprowadziły do pobudzenia aktywności społeczności lokalnej.

Realizację usług w poszczególnych pakietach odzwierciedla też liczba odbiorców wsparcia, która skorzystała z usług w ramach danego pakietu.

Pakiet RODZINA

W ramach pakietu Rodzina w czasie trwania projektu udzielono 2088 jednostkowych usług dla 319 odbiorców wsparcia.

Usługi realizowane były w trzech typach wsparcia:

- 1) Środowiskowe wsparcie dla dzieci i młodzieży
- 2) Klub rodzica
- 3) Rozwiązywanie problemów rodzinnych

Szczegółowe usługi, jakie zrealizowane były w ramach Projektu w ramach Pakietu Rodzina, ze względu na liczbę zrealizowanych jednostkowych usług i liczbę ich odbiorców przedstawania poniższa tabela:

	Liczba usług	Liczba uczestników
Ogółem usługi w ramach Pakietu Rodzina	2088	319
Środowiskowe wsparcie dzieci i młodzieży	1489	213
Klub rodzica:	462	55
a) Spotkania warsztatowe i prelekcyjne	129	28
b) Spotkania tematyczne z wybranymi specjalistami	182	37
c) Warsztaty specjalistyczne dla rodzin	75	20
Opieka nad dziećmi w trakcie spotkań i warsztatów.	76	25
Rozwiązywanie problemów rodzinnych:	137	51
a) Terapia rodzinna	42	17

b) Mediacja - wsparcie rodziny	38	18
c) Szczególne wsparcie dla rodzin	57	22

Źródło: dane CUS Łobez

Pakiet SENIOR

W ramach Pakietu SENIOR udzielono 3311 jednostkowych usług dla 206 osób. Szczegółowe dane dotyczące poszczególnych działań, jakie kierowane były dla osób starszych w gminie Łobez przez CUS „Pomocna dłoń” przedstawione są w poniższej tabeli:

	liczba usług	liczba uczestników
Ogółem usługi w ramach Pakietu SENIOR	3311	206
Usługa „Taksówka”	5	1
Opiekun seniora	750	17
Asystent osoby z niepełnosprawnościami	500	11
Usługi „In situ”	980	94
Usługa „złota rączka”	152	21
Aktywny Senior	924	120

Źródło: dane CUS Łobez

Pakiet ŚRODOWISKOWY

W ramach Pakietu Środowiskowego udział wzięło 62 mieszkańców. Była to młodzież i dzieci zarówno z terenu miejskiego, jak i wiejskiego. W ramach działań przeprowadzono szkolenia z wolontariatu, które wzmocnią potencjał środowiska. Przez okres trwania projektu w pakiecie Środowiskowym przeprowadzono 102 działania. Usługi mobilnego punktu informacyjnego w projekcie zrealizowane zostały w liczbie 123, a skorzystało z nich 289 osób.

	liczba usług	liczba uczestników
Ogółem Pakiet Środowiskowy	225	351
Mobilny punkt informacyjny ds. usług społecznych	123	289
Klub wolontariatu	102	62

Zródło: Dane CUS Łobez

W ramach projektu wdrażania CUS w Łobzie zrealizowano 53 IPUS, z czego 26 w roku 2022 r., a 27 w 2023 r. W większości z IPUS korzystały kobiety – w czasie całego projektu 47 IPUS dotyczyło kobiet.

Działania organizatora społeczności lokalnej

Od momentu zatrudnienia Organizatora społeczności lokalnej w Centrum Usług Społecznych w ramach projektu „Pomocna dłoń- Centrum Usług Społecznych w Łobzie” zostały podjęte przez niego intensywne działania zarówno w rozpoznaniu potrzeb lokalnej społeczności, jak i planowe działania animacyjne, sieciujące i prowadzące do wzmacniania potencjału organizacji społecznych oraz działania informacyjne. W maju 2023 roku powstał **Plan Organizowania Społeczności Lokalnej 2023**. Na podstawie spotkań z mieszkańcami z terenów wiejskich i miasta zaplanowano w nim **następujące działania w ujęciu terytorialnym:**

- a) Cykl 10 wydarzeń animacyjnych „AKTYWNA RODZINA 2023” w konwencji festynów dla rodzin z dziećmi z terenu gm. Łobez - działania o charakterze profilaktyczno – integracyjnym, promujących profilaktykę przeciw alkoholową oraz zdrowy styl życia poprzez organizację konkursów, animacji, gier i zabaw sportowo – rekreacyjnych; oferta aktywnego i pożytecznego spędzenia wolnego czasu przez ogół mieszkańców gminy Łobez, budowanie nowych relacji i bazy nowych potencjałów społecznych (nowi pasjonaci, animatorzy, liderzy), diagnozowanie nowych potrzeb w środowisku; częścią integralną zadania będą też szkolenia z zakresu niesienia „Pierwszej pomocy przedmedycznej”, które przeprowadzi specjalista – ratownik medyczny/ członek OSP. W realizację tego działania planujemy włączyć w charakterze uczestników – wszystkich chętnych mieszkańców, zainteresowanych taką formą wsparcia.
- b) **Spotkania animacyjne z mieszkańcami wsi gminy Łobez (20 wydarzeń)** – grupowe spotkania mieszkańców sołectw gminy Łobez z OSŁ i przedstawicielami samorządu gminy Łobez, służące określeniu potencjału społeczności do rozwiązywania lokalnych

problemów/ wyzwań z wykorzystaniem informacji obywatelskiej; spotkania pod hasłem: Planowanie inicjatyw społecznych dla rozwoju wsi.

c) **Stoiska promocyjno – rekreacyjne (10)** podczas festynów na terenie gminy Łobez w celu promowania aktualnej oferty CUS dla mieszkańców oraz zachęcania do aktywnego spędzania wolnego czasu przez rodziny z dziećmi poprzez organizację warsztatu plastycznego na każdym wydarzeniu.

d) **43 zebrania wiejskie (spotkania animacyjne) w następujących tematach:**

- Planowanie inicjatyw społecznych na rzecz rozwoju wsi - 21 spotkań - 206 osób,
- Zakładanie koła gospodyń wiejskich – procedura, dokumentacja 15 spotkań – 133 osoby,
- Planowanie działalności kół gospodyń wiejskich – 7 spotkań - 46 osób.

Łącznie w spotkaniach wzięło udział 385 mieszkańców gminy Łobez (wg list obecności).

W efekcie spotkań animacyjnych odbyło się:

- a) 1 zebranie założycielskie stowarzyszenia zwykłego w Łobzie;
- b) 12 zebrań założycielskich kół gospodyń wiejskich we wsiach gminy Łobez: Unimie, Poradz, Niegrzebia, Prusinowo, Dalno, Rynowo, Przyborze, Zachełmie, Mieszne, Tarnowo, Dobieszewo, Karwowo, w tym:
 - 11 kół dopełniło czynności rejestracyjnych w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w tym: 155 osób jest w komitetach założycielskich (odpisy ARiMR);
 - 1 Koło Gospodyń Wiejskich z miejscowości Mieszne – otrzymało odmowę rejestracji z powodu kategorii administracyjnej (przysiółek miejscowości)
- c) organizacja grupowych spotkań informacyjno – szkoleniowych dla kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń z udziałem Partnerów: ARiMR, KARRsa, Gmina Łobez: 3 spotkania/ 67 osób;
- d) prowadzono doradztwo projektowe indywidualne i grupowe – 25 spotkań/ 69 osób oraz telefoniczne/ e-milowe/ messenger, z czego w efekcie konsultowano opracowanie i złożenie 14 wniosków o wsparcie inicjatyw społecznych;
- e) zorganizowano 10 stoisk informacyjnych CUS (prezentacja oferty CUS, promocja nowych zadań, gadzety) z warsztatem plastycznym dla dzieci. W każdym wydarzeniu wzięło udział od 30 do 80 dzieci (rysunki) oraz wielu dorosłych mieszkańców w gminy Łobez (przekazane ulotki informacyjne).

Dzięki wsparciu zebrań założycielskich przez CUS w gminie Łobez pojawiło się 11 zarejestrowanych nowych KGW, które otrzymały już wsparcie z ARiMR na łączną kwotę 89 000,00 zł . Środki te będą przeznaczone na działalność statutową nowych organizacji. Wydatkowanie musi zostać zrealizowane jeszcze w bieżącym roku. Dodatkowo KGW Przyborze wystartowało samodzielnie w Konkursie Lasów Państwowych „Natura od kuchni”. KGW Przyborze uzyskało pierwszą dotację w wys. 10.000,00 zł.

Dla wsparcia 3 sektora, a konkretnie młodych organizacji założonych dzięki wsparciu CUS Łobez zorganizowano w dn. 24.10.2023 Konferencję DZIAŁAJ SPOŁECZNIE I POŻYTECZNIE – nowe możliwości wsparcia inicjatyw społecznych. Miejsce: Tarnowo „Młyn Nad Starą Regą”, w której udział wzięło ok. 80 osób, w tym: przedstawiciele stowarzyszeń, fundacji i KGW gminy Łobez oraz goście: władze samorządowe gminy i powiatu.

Tak, więc w 2023 roku dokonano szeregu działań i pobudzenia społeczności lokalnej do działania. Należy zauważyć, że nie wszystkie działania jakie były zaplanowane lub wynikały z diagnozy zostały zrealizowane. Od dnia złożenia projektu, powstania pierwszych dokumentów zmieniło się nastawienie społeczeństwa, doszło do wielu zmian w kraju (covid, wojna na Ukrainie), co miało wpływ na realizację projektu.

Po zakończeniu pilotażu projektu dokonano podsumowania działań. Dokumentem podsumowującym projekt jest Raport końcowy zawierający wnioski z realizacji planu wdrażania.

W grudniu 2023 r. została podjęta uchwała nr LXXI/471/2023 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 24 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych. Obowiązujący od grudnia 2023 r. Program Usług Społecznych zawiera wszystkie usługi, jakie po zakończeniu fazy pilotażu CUS będzie realizował. Program zawiera m.in. charakterystykę i przewidywaną liczbę osób objętych programem. Program sporządzony jest zgodnie z zapisami ustawy o realizowaniu usług społecznych.

Łączny koszt projektu wyniósł 2 203 247, 51 zł.

DYREKTOR
Centrum Usług Społecznych
mgr Dorota Skólmowska

